

הממונה על המשמעת

12.8.2024
תיק מס' 51/24

דיון משמעתי בעניינה של XXX

- נגד הסטודנטית הוגשה קובלנה לפיה בבחינה בקורס "אתיקה מקצועית" שהתקיימה ביום XXXX, נמצא ברשותה ספר חוקים עם כיתובים אסורים. הבחינה היתה בחומר סגור. מותר היה להכניס לבחינה רק קובץ חקיקה, וסילבוס הקורס צורף לטופס הבחינה. הסטודנטית הואשמה בעבירות על סעיף 12.4 ו-12.6 לתקנון המשמעת.
- בכתב הקובלנה תואר כך:

3. סיבת התלונה/תיאור העובדות המהוות עבירה (יש לפרט את העובדות בהרחבה):

עם כניסת אנה אליה בקרה למבחן
אל הספר, ומצאה את הספר
הסגור. היא אינה יודעת (הספרית) להסביר
למה היא הייתה שם.
היא אינה יודעת להסביר את הספר
שנמצא שם. היא אינה יודעת
לספר על שום דבר. היא אינה יודעת
לספר על שום דבר. היא אינה יודעת
לספר על שום דבר.

תיאור המסמכים/ראיות המצ"ב:

920

- בתגובתה בזמן אמת לקובלנה, רשמה הסטודנטית כך:

בכניסתי למבחן הספר שלי היה ריח ואף מילה לא נכתבה. היצאתי
 בלילה בוקר לפני חילול המבחן והחלטתי מקדמה בשורה הרב מלאכי אין
 אף. אחר חזקת המבחן והמחלטה פתחתי את הספר ורשמתי
 במילה להקראם אסילוס שלימן אלו את אשר אני כוננת לפי.
 הסעיפים הקריטיים שכתבתי בהתאמה לשבט מולי אונורר בביתך ונאמר
 כי רשמתי במבחן הספר עוד לפני שפתחתי את המבחן. הבוסן השלי
 החשוב בביתך וגם יזי ואני סמוכה כי חזרה גם. אחר
 מה-55 בוקר נתנס נאמן באקצוניה וצבר אבדוק בין הספרים.
 ניתן ארזות גם כי הצברים המסועים בספר הם בהתאם אסילוס
 ואין סייגים או הנחיות הפתוח וצברים המצריכים צברון מנהל
 בחוגר הלימודי. מלואם לא צריכה. במילואים כלו ונאמר ואלו ניתן
 אילוף לא ראיתי כי צבר זה אפילו אפיה יכיל אמות צריכה
 משלעת או פיצול בורה הכחיות.
 ומקווה שמוכרו אראו שזם אחר שנקח לי הספר ואליתי
 זה המבחן ארזי הספר הפלגתי את היצא שלצמי רבות.

4. בסמוך לאחר הגשת הקובלנה הגיש ב"כ הסטודנטית בן שרעבי, מאגודת הסטודנטים, בקשת ביניים שכללה ארבע בקשות: **הבקשה הראשונה** היתה להורות לתובע להגיש קובלנה משמעתית בהתאם לתקנון המשמעת ובהתאם לפסיקת בין הדין לערעורים בתיק 34/2024 ולהבהיר מהם לשיטתו העובדות המהוות עבירת משמעת כלשהי. **הבקשה השנייה** נגעה למסירת פסקי דין משמעתיים באירועים בעלי מסכת עובדתית דומה. **הבקשה השלישית** היתה להאריך את משך הדיון שיתקיים בעניינה של הסטודנטית מן הטעם כי היא שוקלת לזמן עדי הגנה. **בקשתו הרביעית** של הסנגור היתה לדיון פרונטלי ולהקלטת הדיון.
5. ביום 28.7.24 נתתי החלטה בבקשות הסנגור להחלטות ביניים. על החלטתי הגיש הסנגור בר"ע לבית הדין לערעורים.
6. ביום 1.8.24 הגישה הסנגור בקשת ביניים נוספת בה ביקש שתותר הגשת מטעם ההגנה עדות בכתב. ביום 2.8.2024 נתתי החלטה בבקשת הביניים השנייה. על החלטתי הגיש הסנגור בר"ע לבית הדין לערעורים.
7. ביום 5.8.2024 נתן בית הדין לערעורים החלטה בבקשות בר"ע :

החלטה בבקשות רשות ערעור בעניינה של

מונחת בפני שתי בקשות רשות ערעור שהוגשו על ידי בא כוח הסטודנטית הנילוה. לאחר עיון בבקשות ובתגובות הצדדים להן, אני מוצאת לנכון לדחות את שתי הבקשות וזאת מהטעמים המפורטים להלן:

ראשית, באשר לבקשת הנילוה להגיש את עדותה של אחת מעדות ההגנה בכתב, הרי שמקריאת הבקשה כפי שהוגשה לבית הדין קמא עולה כי בניסוח הבקשה היה כדי להטעות את בית הדין קמא. מנוסח הבקשה ניתן היה להבין כאילו יש חפיפה בין מועד הדיון לבין מועד השבעה. אלא שכפי שציין בית הדין קמא זה אינו מצב הדברים, שהרי עדת ההגנה מסיימת את השבעה ביום 5.7 ואילו מועד הדיון נקבע ל-8.7. ככל שבא כוח המבקשת סבר כי פטירת הסב עלולה להשפיע על יכולתה של העדה להיחקר גם לאחר תום השבעה היה עליו לטעון כן מפורשות בבקשה שהגיש, תוך שהוא חושף בפני בית הדין את העובדות כהווייתן. כלומר, שאין חפיפה בין מועד הדיון לבין השבעה. למעלה מן הנדרש חשוב לציין שאף האמירה שלפיה עדת ההגנה "כרגע בשבעה" אינה נכונה. עדת ההגנה עצמה אינה יושבת שבעה. אין בכך להמעיט מהצער שנפל עליה, אבל הצגת הדברים כאילו היא בשבעה אינה נכונה.

די באי דיוקים כאלה כדי להביא לדחיית הבקשה בעניין זה. בצד זאת, יש להוסיף שבהעדר חקירה נגדית, לעדות עדת ההגנה יהיה ערך נמוך במיוחד ומכאן שהנוק הצפוי לנילוה מהעדר עדותה נמוך.

שנית, בקשת רשות הערעור באשר להחלטת בית הדין קמא שלא להורות למשיבה להגיש את טופס הקובלנה המשמעתית החדש, נדחת אף היא. לאחר עיון בבקשת רשות הערעור, התברר לי שבמועד הגשת הבקשה - 28.7 - הועבר כבר אל בא כוח הנילוה טופס הזימון החדש הכולל את הקובלנה. מהודעה שהעביר בא כוח המכללה לבא כוח המבקשת ושעליה הגיב האחרון עולה שכבר בתאריך ה-25.7 טופס הזימון החדש הועבר אליו. יתרה מזאת, בא כוח המבקשת אף אישר את קבלת הטופס והסתמך עליו כדי לבקש מבא כוח המכללה את המסמכים שצוינו בו כראיות (העתק מההודעה נמצא אצל הח"מ).

עובדות אלה הושמטו על ידי בא כוח המבקשת מבקשת הערעור!! עיינתי היטב בבקשת הערעור שהוגשה על ידו שלושה ימים לאחר מכן, אך זו אינה כוללת התייחסות לכך. נהפוך הוא, בא כוח המבקשת הציג בפני בית הדין לערעורים מצג מטעה כאילו טופס הזימון החדש לא הומצא לו כלל!!!

לכך מצטרפות עובדה מדאיגה נוספת: בבקשת רשות הערעור שהגיש צטט בא כוח המבקשת חלק מפסק הדין שניתן על ידי בית הדין המשמעותי לערעורים בתאריך 21.7 (34/2024). (ראו סעיף א' (1) לבקשת הערעור). הוא בחר להשמיט ממנו את הקטע שבו הבהיר בית הדין כי יש לבחון אם לגופו של עניין יש בהעדר טופס קובלנה כדי לגרום לעוות דין. הוא אף לא ציין בבקשתו כי בית הדין קמא התייחס לשאלה זו בהחלטתו וקבע כי אין בהעדר הטופס האמור כדי לפגוע בזכותה של המבקשת להתגונן (סעיף 7 להחלטת הביניים של בית הדין המשמעותי).

מדברים אלה עולה שלא רק שבקשת הערעור בעניין זה מתייגת נוכח המצאת טופס הקובלנה החדש לרשותו עוד טרם הגשת בקשת רשות הערעור, אלא שאף בהקשר זה נהג בא כוח המבקשת לא כשורה משהסתייר מבית הדין לערעורים כי טופס זה כבר הומצא לו בעת שהגיש את הבקשה.

שלישית, בקשת רשות הערעור באשר להחלטת בית הדין הקמא בעניין פרסום פסקי דין קודמים נדחתה אך היא. אני מבקשת להפנות את את בא כוח המשיבה לסעיף 11 לתקנון המשמעת הקובע כי הדיונים בפני רשויות השיפוט יתנהלו בדלתיים סגורות וכי הכלל הוא שפסקי הדין לא יפורסמו אלא אם ניתנה על כך הודעה מפורשות. בא כוח המבקשת מבקש לעשות הבחנה בין פרסום פסק הדין לבין העברת פסק הדין לרשותו. אני סבורה שסיכוייה של טענה זו להתקבל קלושים ולכן אני דוחה את בקשת רשות הערעור אף לגביה.

רביעית, באשר לבקשת בא כוח המבקשת להורות על הארכת הדיון, הרי שכפי שציין בית הדין קמה בהחלטתו אם ברצונו להציג עדים עליו להודיע לבית הדין על כך עד חמישה ימים לפני מועד הדיון. משלא עשה כן לא ברורה לי בקשתו הכללית להארכת הדיון. ככל שברצונו להעיד עדים נוספים עליו להגיש בקשה כאמור, ומשך הדיון יקבע בהתאם לצורך בעדויות אלה

חמישית, באשר לבקשה להורות על דיון פרונטלי ולהורות על הקלטתו, הרי שגם בהקשר זה הציג בא כוח המבקשת מצג מטעה בפני בית הדין לערעורים. מבקשתו עולה כאילו בית הדין קמא סרב לקיים דיון פרונטלי, אלא שמעיון בהחלטת הביניים שניתנה על ידי בית הדין עולה כי בקשה זו כבר התקבלה על ידו (ראו סעיף 14 להחלטה: "בקשתו הרביעית של הסנגור היא לדיון פרונטלי. בקשה זו מאושרת").

מעבר לחוסר תום ליבו של בא כוח המבקשת באי הצגת עובדה זו בפני בית המשפט, הרי שיש בהחלטה זו כדי ליתר את הבקשה גופה.

שישית, באשר לבקשה להורות על הקלטת הדיון, הרי שהכלל בעניין זה קבוע בסעיף 8 (23) לתקנון המשמעת, ולפיו הקלטת דיון תעשה רק במקרה שבו הדיון התקיים בדרך של הוועדות חזותית. משכך, אין לבקשת רשות הערעור בעניין זה על מה לסמוך.

כפי שעולה מהחלטתי במצטבר בא כוח המבקש הטעה לא אחת את בית הדין לערעורים בבקשת הערעור שהגיש משהציג עובדות מוטעות או חלקיות בפניו. אני רואה זאת בחומרה רבה.

לכך מצטרפת העובדה שעל אף שבא כוח המבקשת הוזהר במסגרת דיון קודם שבו השתתף (הדיון בנוגע להחלטה 34/2004) כי עליו להימנע מביטויים פוגעניים ולהתמקד בהצגת טיעונים ענייניים בלבד, הוא בחר להאשים את בית הדין המשמעתי קמא בחוסר תום לב (סעיף א (4) לבקשת הערעור). ודוק, אף שעל בית הדין המשמעתי חלה החובה לנהוג על פי כללי הצדק הטבעי ובכלל זה החובה לנהוג בתום לב, הרי שהאשמה כי בית הדין נהג בחוסר תום לב היא האשמה חמורה. לפיכך, היא צריכה להיעשות במשורה ובמקרים קיצוניים בלבד. זה בוודאי אינו המקרה שלפנינו. מעיון בהחלטת הביניים שניתנה על ידי בית הדין המשמעתי עולה כי הוא נהג על פי פסק הדין שניתן בתיק 34/2024, ובחן אם זכותה של המבקשת להתלונן בהעדר טופס זימון חדש נפגעה (סעיף 7 להחלטת

הביניים). האשמות בית הדין המשמעתי בנסיבות אלה כי נהג בחוסר תום לב, אינה ראויה בלשון המעטה .

בצד כל אלה, ברצוני להוסיף שהתרשמתי שהתנהלות בא כוח המבקשת בתיק זה ובתיקים הקודמים שהובאו בפני אינה משרתת את האינטרסים של הסטודנטים שאותם הוא מייצג. העלאת טענות שאין להן על מה לסמוך בסוגיות דיוניות מרובות ולעיתים שוליות, במקום התמקדות בעניינים המהותיים, מעלים חשש שמא התנהלותו אינה משרתת את הסטודנטים.

בהמשך לדברים אלה אני דוחה את שתי בקשות הערעור.

נשיאת בית הדין לערעורים

ד"ר נילי קרקו אייל

5.8.2024

8. ביום 7.8.24 התקיים הדיון בעניינה של הסטודנטית. לבקשת הסנגור, הדיון התקיים במפגש פרונטלי. הסטודנטית היתה מיוצגת בדיון. בדיון נכח מטעם התביעה הנאמן האקדמי אסף הללי. מטעם ההגנה נכחו המשגיחה סורינה ועדה נוספת XXX, סטודנטית בשנתון של הסטודנטית וחברה טובה ללימודים.

9. בחקירה הראשית העיד הנאמן האקדמי אסף הללי כי המשגיחה סרנה קראה לו לאחר שמצאה כיתובים בספר החוקים של הסטודנטית ושל סטודנטית נוספת. הסטודנטית XXX היתה נסערת מאד, בכתה והרימה את הקול. אסף העיד כי לאור תגובתה של XXX הוא הרגיש שהיא בלחץ והוא צריך לטפל קודם כל במצב הרגשי לפני שהוא קורא למרצה. הוא ישב עם הסטודנטיות בחוץ זמן רב כ- 40 דקות עד שהעניינים נרגעו. ורק אז הוא התפנה לקרוא למרצה כדי להבין אם הכיתובים בספר החוקים אסורים או תקינים.

10. בעדותו מסר הנאמן האקדמי כי המרצה הסתכלה בספרים ובאופן מיידי אמרה שמדובר בחומר אסור בשימוש. המרצה הסבירה לסטודנטיות שבשל הכיתובים האסורים שנוספו לספר החוקים, האירוע חייב להגיע לבירור לוועדת משמעת. הנאמן האקדמי העיד כי המרצה אמרה לשתי הסטודנטיות שספרי החוקים בהם נמצאו כיתובים הם ראייה בהליך המשמעתי ולכן הם נלקחים מהן ולא יוכלו לעשות בהן שימוש. אחת הסטודנטיות שנתפסה החליטה לא לחזור לבחינה, ו-XXX חזרה לכיתה וסיימה את הבחינה.

11. בחקירה הנגדית העיד הנאמן האקדמי כי סורינה המשגיחה היא זו שתפסה את ספר החקיקה של הסטודנטית עם הכיתובים ומסרה לו את הספר בעת שבדקו יחד את הספרים בכיתה. הנאמן האקדמי העיד שכבר שהסתכל בספר הבין שמדובר בכיתובים אסורים בבחינה בחומר סגור, והוא זה שאיתר את הספר של הסטודנטית הנוספת שגם בו היו כיתובים אסורים.

12. המשגיחה סורינה שזומנה כעדת הגנה העידה בחקירה ראשית כי לאחר שסיימה את הרישום, התחילה לבדוק את ספרי החקיקה בערך בשעה 9:30, באותה עת נכנס הנאמן האקדמי והם חלקו את משימת בדיקת הספרים. המשגיחה העידה שהיא כתבה את הנחיות הבחינה על הלוח. המשגיחה העידה שלא כתבה על הלוח "שאסור לכתוב בספר החוקים". המשגיחה גם העידה

שלא עמדה בפתח הכיתה ולא בדקה את הספרים של כל סטודנט וסטודנט לפני כניסה לחדר הבחינה.

13. בחקירה הנגדית, שאל התובע את המשגיחה אם היא מאשרת שהסטודנטית התקשרה אליה לנייד הפרטי כשבוע וחצי לאחר האירוע. המשגיחה אישרה שאירוע כזה קרה והוסיפה שהרגישה כעס גדול מפני שלדעתה סטודנטית לא אמורה להתקשר אליה לנייד, בשעות הערב מחוץ לשעות העבודה.

14. התובע שאל את המשגיחה לגבי תוכן השיחה. המשגיחה ענתה שהסטודנטית ניסתה לשכנע אותה שהיא ראתה אותה כותבת בתוך ספר החקיקה **לאחר** תחילת הבחינה.

15. המשגיחה העידה שענתה שהיא **לא** ראתה את הסטודנטית כותבת בספר הבחינה לאחר תחילת הבחינה, למרות שישבה בשורה השניה ליד החלון, ולא ישב סטודנט לפניו. המשגיחה העידה כי אמרה לסטודנטית כמה פעמים: **אני לא ראיתי ואני לא אשקר**.

16. הסנגור התנגד לתיאור של המשגיחה כי "הסטודנטית ביקשה לשכנע אותה", וטען כי מדובר בתחושה סובייקטיבית של המשגיחה. לאור המחלוקת לגבי תוכן השיחה וחומרת המעשה (לכאורה) של הסטודנטית, שאלתי את הסנגור אם הוא מכיר את השיחה שיזמה הסטודנטית ואם יש לו התנגדות שאקשיב להקלטה. הסנגור השיב שהוא מודע לשיחה ואין לו התנגדות להשמעתה בדיון וכי מדובר בחלק מחומר הראיות בתיק.

17. לאור הסכמות אלו, הושמעה בדיון במסגרת החקירה הנגדית של המשגיחה ההקלטה של שיחת הטלפון עם הסטודנטית שאורכה מעל 7 דקות.

18. בתחילת השיחה שומעים את הסטודנטית פותחת את השיחה כך (הדגשות שלי י.ה-ג): "קיבלתי את הקובלנה – כחלק מההוכחות שלי אני יודעת שהסתכלת עלי כל המבחן. **אני צריכה עדות שרשמתי**

בספר אחרי הסילבוס".

19. תקציר השיחה להלן:

המשגיחה סורנה עונה בנועם כי היא לא ראתה את הסטודנטית כותבת בספר **לאחר** תחילת הבחינה. הסטודנטית ממשיכה לטעון שהיא כתבה "אחרי שחילקו את הסילבוס".

המשגיחה עונה מפורשות: **"אני לא ראיתי שרשמתי בתוך הספר... אני ראיתי את הכיתוב רק כשבדקתי את הספרים"**

הסטודנטית ממשיכה לטעון: את לא זוכרת שפגשתי אותך במעלית ואמרתי לך שכתבתי אחרי שחילקו את הסילבוס?

המשגיחה שוב עונה: **אין לי מושג מתי רשמתי בספר. אני לא ראיתי מתי רשמתי בספר. באותו רגע, יום לפני או שבוע לפני.**

הסטודנטית: **אני רשמתי מולך. ובמעלית אמרתי לך.**

המשגיחה: **אני לא יודעת מתי רשמתי. זה היה רשום בכמה דפים. ולא רק בדף ההוא.**

הסטודנטית: **רשמתי בערך ב- 3 דפים** איך שחילקו הסילבוסים. הסתכלת עלי.

המשגיחה: לא יכולה להגיד שראיתי אותך כשלא ראיתי זה יהיה **שקר**. לא ראיתי שאת רושמת הסטודנטית: את אמרת שהכל בסדר,

המשגיחה: אני לא נתקלתי בדבר כזה.

הסטודנטית: תקשיבי, זו העבודה שלך אני חלילה לא רוצה...אני רוצה שתביני מה שקרה... אני גם במעלית אמרתי לך מה קרה... מדובר בתואר שלי

המשגיחה: אין לך מה לדבר איתי. אני לא יכולה להגיד דבר כזה

הסטודנטית: לרגע לא אמרתי שתגידי דבר שלא ראיתי

המשגיחה: **היה משפטים. לא רק מילה. בואי נדבר הוגן**. אולי את רשמתי אבל אני לא ראיתי

הסטודנטית: לא ביקשתי שתגידי את זה

20. לאחר שהקשבתי להקלטה שיזמה הסטודנטית עם המשגיחה, הודעתי לה מדובר במעשה חמור מאד. במעמד הדיון פניתי לתובע המשמעותי וביקשתי לבחון את נסיבות השיחה ולשקול אם נעשו מעשים שהם בגדר עבירה לפי תקנון המשמעות.
21. בחקירה חוזרת נשאלה המשגיחה על ידי הסגור מדוע הרגישה שהסטודנטית "מנסה לשכנע אותה"? המשגיחה ענתה כי הסטודנטית חזרה בשיחה **מספר פעמים** על טענתה שכתבה בתוך ספר החוקים לאחר תחילת הבחינה, **ובכל פעם שהמשגיחה ענתה שהיא לא ראתה, הסטודנטית המשיכה לנסות לרענן את זכרונה של המשגיחה ולשכנע אותה בגרסה זו.**
22. עדת ההגנה השניה מטעם ההגנה היתה XXXX חברה ללימודים. עדותה נשמעה במערכת היועדות חזותית (טימס) שכן שהתה בחו"ל במועד הדיון. בחקירתה העידה XXX שהיא מכירה את הסטודנטית מתקופת המכינה והן לומדות יחד תקופה ארוכה. XXX הגדירה את הסטודנטית כחברה טובה שלה שעזרה לה בכל מה שהיא צריכה. XXX העידה כי הסטודנטית מגיעה לכל השיעורים, לומדת ברצינות ומסכמת את חומר הלימוד, והיא עצמה לומדת מהסיכומים של הסטודנטית ולמדה איתה גם למועד א' בקורס "אתיקה מקצועית". לפי עדות XXX, הסטודנטית יודעת את החומר היטב והיא לעולם לא היתה מעתיקה.
23. התובע שאל בחקירה נגדית האם XXX היתה עם הסטודנטית באותה כיתה בזמן המבחן שבו קרה האירוע של הקובלנה. XXX ענתה בשלילה, שכן ניגשה למועד א'. הסטודנטית, מנגד, החליטה ברגע האחרון לא לגשת למועד א'.
24. בעדותה הראשית של הסטודנטית, הסגור ביקש להגיש לבית הדין דו"ח אבחון לגבי לקויות למידה של הסטודנטית. התובע התנגד להגשת הדו"ח, בלי עדות מומחה. מצאתי בסיס להתנגדותו של התובע וסירבתי לקבל את דו"ח האבחון כחלק מראיות ההגנה בתיק.
25. הסגור הגיש מסמך מדיקנט הסטודנטים המעיד על התאמות למידה להן זכאית הסטודנטית; וזכאות דיפלומה כהנדסאית שהשיגה הסטודנטית בלימודים יג, יד. הסטודנטית העידה על עברה המקצועי כמנהלת מסעדה וכן על כך שהחליטה להפסיק לעבוד כדי ללמוד במכינה. לצורך הלימודים גם העתיקה את מקום מגוריה למעונות הסטודנטים. הסטודנטית הציגה לבית הדין קלסר ובו סיכומים של השיעורים שהכינה בקורס "אתיקה מקצועית". למרות שהסטודנטית ניגשה למועד ב', הסגור מצא לנכון להגיש לבית הדין צילומים של שיחות ווצאפ בין הסטודנטית לבין XXX שמהן עולה שהסטודנטית למדה קשה למועד א'.
26. לגופו של האירוע נשוא הקובלנה, הסטודנטית חזרה על הדברים שכתבה בתגובה לקובלנה. היא העידה שלא חשבה, אפילו לשניה, שאסור לכתוב את מה שכתבה בספר החקיקה וכי מדובר בעבירה על טוהר המידות. הסטודנטית העידה כי לא ניתן להם דף טיוטה ובגלל לקות הלמידה ממנה היא סובלת, היא "חייבת" מיד לכתוב את החומר כדי לא לשכוח. **לטענתה כתבה על ספר החקיקה רק דברים שכתובים בהתאם לסילבוס, ולא הבינה ו/או חשבה בזמן אמת שמדובר במעשה אסור.**
27. הסטודנטית העידה שבהנחיות הבחינה לא אושרו דפי טיוטה והבחינה היתה בפורמט של מענה על שאלון בגוף השאלון וכל החומר שחולק לסטודנטים (שאלון + סילבוס) מוחזר בסוף הבחינה למשיחות. **הסטודנטית העידה שראתה שהשאלון כתוב בצד אחד של הדף כאשר הדף השני חלק. אך לטענתה היא לא הבינה שמדובר בדפי טיוטה עליהם ניתן לכתוב.**
28. הסטודנטית חזרה על מה שכתבה בתגובה לקובלנה כי כתבה בספר החקיקה אחרי התחלת הבחינה. הסטודנטית העידה שכתבה את הדגלונים הרבים בספר לפני הבחינה. הסטודנטית

העידה שכתבה את הכיתובים בספר החקיקה בעיפרון מחיק. לשאלת הסנגור: הסטודנטית העידה שלא חשבה שהיא עושה משהו אסור **ולראיה היא לא מחקה את הכיתובים למרות שנכתבו בעיפרון מחיק ולמרות שראתה את הנאמן האקדמי עובר בין הסטודנטים ובודק את ספרי החקיקה.**

29. בעדותה התייחסה הסטודנטית לכיתובים בספר החקיקה. לדוגמא לכיתוב בעמ' 20 נכתב "המרכז למימוש זכויות רפואיות לבנת פורן (3 מבחנים)". לתשובת הסנגור העידה הסטודנטית, כי הרישום מתייחס לשלושה מבחנים שנקבעו בפסיקה **ושנדרשים כידע לבחינה.** לטענתה, הכיתוב הזה אינו מוסיף מאום על מה שכתוב בסילבוס הבחינה.

30. בחקירה הנגדית, העידה הסטודנטית כי עשתה שש בחינות במכינה והבחינה בקורס אתיקה מקצועית היתה לאחר שעשתה בחינות אלו. הסטודנטית ענתה לשאלת התובע **כי היא מכירה את ההנחיה שאסור להכניס חומר לבחינה בחומר סגור.**

31. התובע הקריא לסטודנטית את תגובתה בזמן אמת כי "כל מה שכתבה בספר הוא מה שיש בסילבוס". לשאלת התובע מדוע היתה צריכה לכתוב בספר החקיקה את מה שכתוב בסילבוס, ומדוע לא כתבה על הסילבוס שהוא חלק מהמבחן, ענתה הסטודנטית: "אתה צודק. עשיתי טעות ואני מלקה את עצמי על כך. באותו רגע לא חשבתי".

32. להלן פירוט הכיתובים מספר החקיקה שהציג התובע לסטודנטית ותשובותיה:

לשאלתי, כיצד יתכן שאת כל הדגלונים כתבה לפני הבחינה ורק את הדגלון באמצע עמוד 5 כתבה אחרי התחלת הבחינה – לא ענתה הסטודנטית באופן עקבי. פעם אחת, אמרה הסטודנטית שכתבה את הדבקית לפני הבחינה ופעם אחרת אמרה שכתבה אותה במהלך הבחינה על דגלון חצי ריק עם עט לא מחיק.	לשאלת התובע – ענתה הסטודנטית שכתבה את הדגלון אחרי התחלת הבחינה על דגלון חצי ריק.	בעמ' 5 בספר החקיקה נמצאה דגלון באמצע העמוד שעליו כתוב "אסדרה-זר גוטמן, נאמנויות זר גוטמן, חיים שטנגר".
בתשובה לשאלתי ענתה הסטודנטית כי מדובר בתזכורת למאמר בסילבוס שעוסק בטכנולוגיה.	התובע שאל היכן בסילבוס כתוב "בינה מלאכותית" הסטודנטית לא הצליחה להראות מקום בסילבוס בו כתוב "בינה מלאכותית".	בעמ' 20 כתוב לא רק "לבנת פורן (3 מבחנים)". בנוסף כתוב "פרק ד' אסדרה עצמית – בינה מלאכותית, לשכת עורכי הדין נ' חשבים".
	לשאלת התובע, הודתה הסטודנטית שפסק דין רויטמן לא מופיע בסילבוס.	בעמ' 51 מופיע בין שלל הכיתובים גם רויטמן נ' אדרת.

	אבל פסק דין זה קשור לנושא אחר שהוא חומר למבחן.	
אציין שלשון החוק לא נוקטת בלשון זו.	הסטודנטית שזה מה שכתוב בלשון החוק.	בעמ' 52, מופיע ליד סעיף 14 הגדרת לקוח קבוע- "מייצג אותו הרבה שנים/ בכמה תיקים שונים".
		בעמ' 52 ליד סעיף 16 כתוב "לקוח חד-פעמי, לקוח שעבר" בנוסף כתוב אמגד נ' דענא ו- קובלנה.
	התובע שאל את הסטודנטית היכן בסילבוס כתוב "הלכה". הסטודנטית לא הצליחה להפנות למילה זו בסילבוס.	בעמ' 53 ליד סעיף 19 נכתב "סעיף 48 לפקודת הראיון" וליד סעיף 24 "הלכה".
		בעמ' 55 נכתב ליד סעיף 34 "עיתוח יסודות העבירה" ו- לוגסי. וליד סעיף 35 נכתב "הנחיות פרקליט המדינה, פלוני נ' יועמש", ליד סעיף 38 נכתב "ועדת האתיקה + לוגסי"
לשאלתי, היכן כתוב בסילבוס על אנגליה וארה"ב? חזרה שוב הסטודנטית על כך שמדובר בחומר לימודי ואין כל פסול במה שכתבה.	לשאלת התובע השיבה הסטודנטית כי הדברים האלו קשורים לחומר הלימוד בניגוד עניינים.	בעמ' 57 נכתב ברצף: "כשעו"ד יודע שהעד או מטעמו משקר, בארה"ב – לדוות, באנגליה, להתפטר, בישראל ארה"ב עד 2010 יצחקי"
		יש עמודים נוספים עם כיתובים בספר (למשל עמ' 54, עמ' 60).

33. הסטודנטית חזרה בדיון על תגובתה בזמן אמת והעידה כי **ספר החקיקה היה ריק לפני הבחינה ואף מילה לא נכתבה בו מעולם**. בהתייחס לכך הציג התובע לסטודנטית את עמ' 59 בספר החקיקה בו רואים בבירור שנכתב משהו ונמחק. במענה לשאלת התובע לפשר הסתירה:

ענתה הסטודנטית – **יש מצב שכתבתי משהו ומחקתי. יש מצב שרשמתי משהו ואמרתי לעצמי שזה לא נכון ומחקתי במהלך הבחינה.**

34. בחקירה החוזרת שאל הסנגור את הסטודנטית לגבי פסק דין רייטמן נ' אדרת, שמופיע בספר החקיקה ליד סעיף 4 ולא רלוונטי לסעיף זה. לטענת הסנגור, אם מדובר בפסק דין שגוי, יש בכך ראייה להעדר כוונת מרמה. הסנגור הראה כי הכיתוב **בינה מלאכותית**, מופיע במאמר של ד"ר לימור זר גוטמן (שלא צורף לשאלון הבחינה). הסנגור גם טען שהעובדה שנכתב רק חלק מהחומר בספר החקיקה מלמד שהדברים נעשו במהלך הבחינה בחופזה ולא הוכנו מבעוד מועד טרם הבחינה.

35. הסנגור התנגד לכך שהתובע בחקירה הנגדית ישאל את הסטודנטית שאלות בהתבסס על הכיתובים בספר החקיקה שלא צורפו לכתב הקובלנה. התובע הפנה את בית הדין לכך שבכתב הקובלנה נכתב שחומר הראיות כולל את ספר החקיקה שנלקח מהסטודנטית בעת בחינה. התובע מסר לבית הדין שספר החקיקה היה במזכירות ועדת המשמעת עד מועד הדיון והסנגור היה יכול לבקש לעיין בו. ספר החקיקה נמסר לידי בתום הדיון לצורך כתיבת הכרעת הדין.

36. לאחר ששמעתי את עדות הסטודנטית והעדים, עיינתי בחומר הראיות ושמעתי את טיעוני הצדדים אני קובעת שהתביעה הרימה את נטל ההוכחה מעבר לספק סביר לקיומה של עבירת מרמה לפי סעיף 12.4 לתקנון ואילו ההגנה לא הצליחה להביא ראיות שסותרות את ראיות התביעה. בנוסף, התביעה הוכיחה את יסודות העבירה לפי סעיף 12.6 לתקנון המשמעת.

37. אני דוחה את טענת הסנגור כי הכיתובים שמופיעים בעמודים רבים בספר החקיקה אינם "מידע אסור" בהתאם להנחיות הבחינה בקורס אתיקה מקצועית. **ראשית**, המרצה בקורס שנקראה לבחון את הספר שנתפס הגיבה באופן מידיי כי מדובר במידע אסור שדורש העברת האירוע לבירור בועדת משמעת. המרצה אף הורתה בזמן אמת לקחת מהסטודנטית את הספר עם "המידע האסור" ולא לאפשר לסטודנטית להמשיך את הבחינה עם ספר החקיקה. **שנית**, הסטודנטית נתנה עדות לא אמינה בלשון המעטה לעניין הדברים שכתבה בספר החקיקה. בתגובה לקובלנה כתבה הסטודנטית כי "ניתן לראות כי הדברים שרשומים בספר הם בהתאם לסילבוס ואין הנחיות הפרקליט או דברים אחרים שדורשים זיכרון". והנה בעדות הסטודנטית התברר כי בספר נכתבו **לא רק שמות פסקי דין בהתאם לסילבוס** (וכמובן שגם מידע זה אסור בכתיבה בספר חקיקה בבחינה בחומר סגור). הספר כולל כיתובים מסוגים שונים שכולם קשורים לחומר הלימוד בקורס ואשר אינם מופיעים בסילבוס תוך שיוך לסעיפי חוק כפי שכתבה הסטודנטית בספר החקיקה. מחקירת הסטודנטית עולה כי בספר החקיקה היא כתבה פרשנות של מונחי חקיקה ומילות מפתח לתזכורת חומרי הלימוד במאמרים, שמות פסקי דין שלא מופיעים בסילבוס, וסיכום השוואתי למצב המשפטי באנגליה ובארצות הברית. אפילו הפניה ל"הנחיות פרקליט" נמצאה בספר החקיקה בעמ' 55, בניגוד לנטען בתגובה הראשונה לקובלנה. **שלישית**, השימוש בעיפרון מחיק לצורך כתיבה בספר החקיקה מחזקת את הרושם שהסטודנטית ידעה שמדובר בחומר אסור ונערכה מראש לסיטואציה בה תצטרך למחוק את הכיתובים. **רביעית**, הסטודנטית העידה שהיא מכירה את ההנחיה שאסור להכניס חומר לבחינה, וכי יש לה ניסיון קודם בבחינות במכללה. גם עובדות אלו אינן מתיישבות עם גרסת הסטודנטית כי לא ידעה שהתוספות בספר החקיקה שמופיעות בעמודים שונים הן מידע אסור בשימוש.

38. נוכח הכרעתי כי הכיתובים בספר החקיקה הם "מידע אסור" זהו אחד המקרים בהם לפי סעיף 12 (4) (א) לתקנון המשמעת שבהם קמה חזקת ההונאה. בפסק דין של בית הדין המשמעתי 110/2012 שניתן טרם תוקן סעיף 12.4 לתקנון לעניין חזקת הונאה, קבע בית הדין כי כיתוב אסור בתוך ספר הבחינה **יוצר חזקה** לפיה הסטודנט התכוון להשתמש בכיתוב לצורך הונאה בבחינה. קל וחומר שלאחר שינוי התקנון, מוטל הנטל על הסטודנטית לסתור חזקה זו.
39. טענתה המרכזית של הסטודנטית היא כי כתבה בספר החקיקה **לאחר** התחלת הבחינה ומכאן שלא היתה לה כוונה לרמות. אין חולק שהיתה לסטודנטית כוונה להשתמש בהערות שכתבה שאחרת אין הסבר למה כתבה אותן. בנוסף טוענת הסטודנטית כי לא נעברה עבירת הפרת הוראות שכן אין בתקנון איסור על כתיבת חומר הלימוד בספר חקיקה **לאחר** תחילת הבחינה.
40. למעלה מן הנדרש בעניין בפני, אציין כי לצורך הקמת החזקה לפי סעיף 12.4 לתקנון לא נדרש להוכיח **הכנסה** של חומר אסור, שכן הסעיף מתייחס לשורת מצבים של **שימוש, החזקה, הכנסה של חומר אסור בשימוש**.
41. לגופו של המקרה בפני, **מצאתי כלא משכנעת** את גרסת הסטודנטית כי כתבה את ההערות בספר החקיקה **לאחר** תחילת הבחינה. לפיכך אני דוחה גרסה זו ומאמצת את גרסת התביעה כי הסטודנטית כתבה לפני הבחינה את התוספות בספר החקיקה. כל זאת מהטעמים המפורטים למטה:
42. הסטודנטית לא סיפקה הסבר מדוע לא כתבה על הסילבוס או על הדפים הלבנים בשאלון את מה "שהיתה" חייבת לכתוב בשל לקות הלמידה ממנה היא סובלת. הטענה כי לא ידעה שמדובר בדפים לבנים שיכולים לשמש כטיוטה אינה סבירה בעיני. כאשר מתבוננים בכיתובים הרבים שכתבה הסטודנטית בספר החקיקה, מתבהרת התמונה כי הסטודנטית שייכה את חומר הלימוד לסעיפי חוק רלוונטים. **משימה זו ניתנת לביצוע רק על ספר חקיקה**, ודפי טיוטה אינם יכולים לשמש כתחליף. לפיכך, הסבר הגיוני מדוע לא כתבה הסטודנטית על דפי הטיוטה הוא שהם לא שירתו את המטרה שרצתה להשיג.
43. כמות הכתיבה בספר החקיקה אינה מתיישבת עם הטענה שהדברים נכתבו **לאחר** תחילת הבחינה. לא מדובר בעמוד אחד או שניים בהם מופיע כיתוב בודד. בטבלה לעיל שנכתבה בהתאם לראיות שעלו בחקירה הנגדית יש קרוב ל- 10 עמודים שונים בהם מופיעים כיתובים (לעיתים מספר כיתובים בעמוד, למשל, בעמודים 51-57).
44. לא אמינה ולא סבירה בעיני טענת הסטודנטית כי ישבה 15 דקות בתחילת הבחינה וכתבה את כל הכיתובים הללו שכוללים כאמור פרשנות הגדרות חוק, אזכור פסיקה שלא מופיעה בסילבוס, סיכום מצב השוואתי בחו"ל ועוד.
45. אמינותה הנמוכה של עדות הסטודנטית באה לידי ביטוי גם בשיחת הטלפון הלא ראויה שקיימה עם המשגיחה בה ניסתה "לרענן" את זכרונה. לאחר שהקשבתי להקלטה, אני מקבלת את גרסת המשגיחה כי הסטודנטית "ניסתה לשכנע אותה" שתעיד כי כתבה לאחר תחילת הבחינה. אני דוחה את טענת הסנגור כי מדובר "בהרגשה סובייקטיבית". המשגיחה ענתה לסטודנטית מספר פעמים כי לא ראתה אותה כותבת בזמן הבחינה, וכי לא תמסור דבר שקר. הסטודנטית המשיכה בניסיונות "לרענן" את זכרונה של המשגיחה ולשכנע אותה שתעיד לטובתה. הסטודנטית בשיחה אומרת למשגיחה:
- רשמתי בערך ב- 3 דפים** איך שחולקו הסילבוסים. הסתכלת עלי.
- המשגיחה: לא יכולה להגיד שראיתי אותך כשלא ראיתי **זה יהיה שקר**. לא ראיתי שאת רושמת הסטודנטית: את אמרת שהכל בסדר.

כפי שהתברר בדיון, הסטודנטית לא רשמה בערך 3 דפים, אלא קרוב ל- 10 עמודים.

46. גם בעדותה בפני בית הדין חזרה המשגיחה על כך שלא ראתה את הסטודנטית כותבת לאחר תחילת הבחינה. למשגיחה אין אינטרס להגיש קובלנה נגד סטודנטית, ובוודאי שאין לה אינטרס לכתוב תיאור קובלנה שאינו תואם את עובדות האירוע. עדותה של המשגיחה היתה עקבית ומהימנה בעיני.

47. חוסר אמינות התגלה גם בעדות הסטודנטית לגבי כך שמעולם לא כתבה בספר החקיקה לפני הבחינה. כאשר עימת אותה התובע עם עמוד בספר שבו רואים מחיקת כיתוב, ענתה הסטודנטית כי: **יש מצב שכתבתי משהו ומחקתי. יש מצב שרשמתי משהו ואמרתי לעצמי שזה לא נכון ומחקתי במהלך הבחינה.** תמוה בעיני כיצד במהלך בחינה (שהיא שעתיים בלבד) הספיקה הסטודנטית לא רק לכתוב הערות רבות על פני עמודים שונים בספר החקיקה אלא גם למחוק כיתובים "שמצאה" כלא נכונים.

48. אציין שעדות האופי שנתנה עדת ההגנה שהיא חברה טובה של הסטודנטית מהלימודים, לא מעלה או מורידה בהינתן הקשרים שלה עם הסטודנטית.

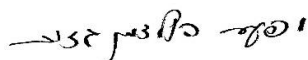
49. לאור מצבור העדויות והראיות שהוצגו בדיון, אני קובעת כאמור שהתביעה הרימה את הנטל להוכיח כוונת מרמה לגבי הכיתובים שכתבה הסטודנטית בספר החקיקה. העדות האמינה של המשגיחה כי לא ראתה את הסטודנטית כותבת במהלך הבחינה, אופי וכמות הכיתוב, העובדה שהסטודנטית לא סיפקה תשובה משכנעת מדוע לאחר תחילת המבחן לא כתבה את מה "שהיתה חייבת לכתוב" על הסילבוס או על הדפים הריקים בשאלון, והסתירות שהתגלו בעדותה תומכות במסכת התביעה כי הכיתובים נכתבו לפני הבחינה, במטרה להונות ולקנות יתרון לא הוגן בבחינה. ההגנה לא הצליחה לסתור את ראיות התביעה ו/או לערער על אמינות עדות המשגיחה (שהוזמנה כעדת הגנה), ונחקרה בחקירה נגדית על ידי התובע. לאור כל אלו, אני מרשיעה את הסטודנטית בעבירה על סעיף 12.4 לתקנון.

50. כאמור משקבעתי כי הסטודנטית הכניסה חומר אסור לבחינה בחומר סגור, הכיתוב בספר החקיקה עונה גם על יסודות עבירת הפרת הוראות לפי סעיף 12.6 לתקנון. לפיכך, אני מרשיעה אותה גם בעבירה זו.

גזר הדין

לא הועלו נסיבות מקלות המצדיקות הקלה בעונש. לפיכך עונשה של הסטודנטית יהיה לפי רף הענישה המקובל.

1. ציון 0 בבחינה
 2. פסילת הקורס "אתיקה מקצועית"
 3. הרחקה לשנה בפועל מהלימודים. ההרחקה תחול על סמסטרים א, ב וקיץ תשפ"ה
 4. הרחקה לשנה על תנאי באם תעבור עבירה נוספת לפי סעיפים 12.4 ו- 12.6. לתקנון המשמעת.
- התנאי יעמוד בתוקפו למשך 3 שנים.
5. רישום העונש בגיליון הציונים לתקופת ההרחקה.
- זכות ערעור תוך 15 ימים.

פרופ' יפעת הולצמן גזית,
הממונה על המשמעת